

die zij wegens gevaarlijke verschijnselen in de samenleving moet maken, zelf buiten werking stelt, zoodra het belang dier overbodige nijveraars en steunpilaren van de pers eenigszins erbij gemoeid is. Meestal weet een geneesheer niet, hoeveel cocaïne bevat is in een patentmiddel, dat men hem verzoekt voor te schrijven. En nu die middelen niet zonder zijn medewerking aan den man kunnen worden gebracht, weten de fabrikanten zich wel te helpen. De redactie van *The Brit. med. Journ.* bezit formulieren, die de verkoopers ter beschikking van het publiek stellen, en die de dokter maar heeft te ondertekenen, als het hem wordt verzocht door den patiënt, indien deze door de reclame van de onmisbaarheid van het middel is overtuigd. De artsen worden nu dus lastig gevallen om hun toestemming tot het voortgezet gebruik van hoeveelheden cocaïne (meestal in „asthmamiddelen”), die hun onbekend zijn en die zij zeker nooit uit eigen beweging zouden hebben voorgeschreven. *Zij hebben nu*, zegt het blad, *de gelegenheid om de kracht hunner overtuiging te toonen*. Ten einde deze overtuiging tot haar recht te doen komen heeft de British Medical Association reeds ontzaggelijk veel werk verricht. Zij heeft een commissie voor het onderzoek van patentmiddelen ingesteld en is bereid, al het mogelijke te doen om de wettelijke maatregelen, door de commissie aanbevolen, tot werkelijkheid te maken. „Als de artsen in den strik vallen, die nu voor hen wordt gespannen”, zal de invloed der Association bij de wetgevende macht op dit punt zeer worden verzwakt. Het zal dikwijls moeilijk zijn, weerstand te bieden aan den aandrang van lieden, die gewend zijn geraakt aan cocaïne ter verlichting hunner asthma-aanvallen, maar nu hebben de geneeskundigen een kans, de fabrikanten te noodzaken, de juiste samenstelling hunner middelen bekend te maken, gelijk zij thans reeds gedwongen zijn te erkennen, dat deze middelen cocaïne bevatten. Maar dan moeten de artsen toonen, door te weigeren middelen voor te schrijven, waarvan zij de samenstelling niet kennen, dat zij „wijzer en sterker zijn” dan de wetgever, en bereid zijn, al is het ten koste van persoonlijke onaangenaamheden, te doen, wat zij gelooven en weten te zijn in het belang des lands.

PINKHOF.

INGEZONDEN.

DEMOBILISATIE VAN OFFICIEREN VAN GEZONDHEID.

Eenigen tijd geleden las ik in een verslag van de laatste algemeene vergadering der Maatschappij tot bevordering der geneeskunst een kleine mededeeling, die mij belangrijk leek voor een vrij aanzienlijk aantal der leden. Daar stond ongeveer het volgende: „De commissie ter bevordering van demobilisatie der reserve-officieren van gezondheid wordt diligent verklaard”. Noch voordien, noch ook later, heb ik iets gehoord of gelezen over de werkzaamheden van die commissie. Men mag dan ook wel aannemen, dat het resultaat erg gering is. Zou het geen aanbeveling verdienen daarover iets te publiceeren? Mij schijnt het, dat er redenen te over zijn, zoo langzamerhand iets te verwachten voor de gemobiliseerde artsen. De meesten zijn meer dan twee jaar onder de wapenen, en als zij nu nog niet geschikt zijn voor hun oorlogstaak, worden zij het in hun tegenwoordigen werkkring ook nooit. Zijn zij het wel, dan wordt het tijd een nieuwe groep artsen op te roepen, die dan voor hun taak kunnen worden opgeleid. Ik heb hier natuurlijk voornamelijk het oog op de jongeren. Weliswaar worden deze nu reeds opgeroepen, maar van de ouderen laat men niemand naar huis gaan. Dit zal, vrees ik, leiden tot ernstige stoornissen in de geneeskundige verzorging van het platteland. Onze waarnemers worden zoo langzamerhand allen militair. Blijven over eenige afgekeurden, en zij, die boven den landstormplichtigen leeftijd zijn. Deze laatsten zijn, of allemaal in vaste betrekking, of zoo oud, dat zij een waarneming

ten plattelande niet kunnen en willen doen. De geneeskundige verzorging van ons leger behoeft er m.i. niet onder te lijden, als men een behoorlijk aantal reserve-officieren van gezondheid naar huis stuurt, evenmin als er vrees behoeft te bestaan voor een plotseling tekort. In werkelijk gevaar kan ieder binnen twaalf uren op zijn bestemde plaats zijn.

Vianen, 9 September 1916.

J. H. WIERINGA, *res. off. van gez. 2de kl.*

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officiële verslagen, enz.

Wet op de uitoefening der artseneijbereidkunst. (Vervolg).

Bij de behandeling van art. 1 van het wetsontwerp werd kritiek uitgeoefend op de daarin gegeven definities. Sommige leden betwijfelden het nut van definities, anderen hadden daartegen geen bezwaar, ja meenden, dat niet genoeg definities gegeven waren. Zoo ontbreekt volgens hen een nadere bepaling van het woord „geneesmiddel”. Daaraan is tweeërlei beteekenis te hechten; het dient ter aanduiding van de grondstoffen, die worden verwerkt bij de bereiding van een recept, doch past evenzeer voor het product der bereiding, hetgeen den zieke wordt toegediend. Voor dit laatste zou dan beter van „artseneij” moeten gesproken worden. Zij stelden dan de volgende bepalingen dier beide woorden voor: *Geneesmiddel* is elke stof, bestemd om ter bereiding van een artseneij te worden gebruikt. *Artseneij* is elk middel of samenstel van middelen, bereid of gereedgemaakt om te worden aangewend ter genezing, leniging of voorkoming van ziekten of lichaamsgebreken. In verband daarmee wordt dan de definitie van de uitoefening der artseneijbereidkunde aldus: a. het bereiden en controleren van geneesmiddelen; b. het gereedmaken of ten verkoop in voorraad hebben van artseneijen. Anderen meenden het begrip „geneesmiddelen” moeilijk te kunnen bepalen en bevalen aan zich alleen tot een nadere bepaling van „artseneijen” te beperken, aldus: Artseneij is elke op recept ter genezing of ter voorkoming van ziekte geleverde waar en elk op recept ter genezing of ter voorkoming van ziekte bereid enkelvoudig of samengesteld middel. Zooals men weet, geeft het wetsontwerp geen definitie van „geneesmiddel”, maar zal de regeering een lijst uitgeven bevattende de namen der stoffen, die als zoodanig beschouwd worden. Door sommige leden werd gevraagd die lijst *jaarlijks* vast te stellen, zooals ook de redactie van het *Pharm. Weekbl.* heeft aanbevolen. Anderen ontkenden de praktische uitvoerbaarheid daarvan.

Zij, die zich in het algemeen verzetten tegen definities, hadden vooral bezwaar tegen een bepaling van „vergift”; men kan het vaststellen der beteekenis van dezen term zeer goed aan den rechter overlaten.

Bij de bepaling van „recept” hadden velen bezwaar tegen de woorden: „duidelijk leesbaar”. Het gaat niet aan, van zoodanige vereischte het al of niet strafbaar uitoefenen van de artseneijbereidkunst te doen afhangen. Recepten zijn voor leeken in den regel moeilijk leesbaar. Voorts kan de eisch, dat een recept aan wettelijke eischen moet voldoen, een middel worden voor wetsontduiking. Een recept moet o. m. bevatten den datum, wijze van gebruik, paraaf of onderteekening. Ontbreekt een dezer, dan voldoet het recept niet meer aan de wettelijke eischen en zal dus de onbevoegde, die zoodanig recept bereidt, bij een strafvervolgving vrij uitgaan. De voorstanders van onderscheiding tusschen „geneesmiddel” en „artseneij” stelden deze bepaling van recept voor: Een door een geneeskundige of een tandarts ten dienste van een bepaald persoon of van bepaalde personen afgegeven voorschrift van eenige artseneij. Ook werd gevraagd of naast den geneeskundige en den tandarts ook niet de